

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Bc. Kryštofem Hornem v právní věci

žalobce: **M. Ž.**
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Petrou Fenikovou
sídlem Bělehradská 577/63, Praha 2

proti
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 11, Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2021, č. j. 117640/2020/KUSK,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný dle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) změnil výrokovou část rozhodnutí Městského úřadu Neratovice (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 24. 7. 2020, č. j. MěÚN/061886/2020 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a to pro porušení § 21 odst. 1 téhož zákona. Dle zjištění správního orgánu I. stupně žalobce dne 2. 5. 2020 v 17:30 h v obci Neratovice na pozemní komunikaci v ulici Kpt. Jaroše jako řidič osobního vozidla při odbočování do ulice Valtrových nedal znamení o změně směru jízdy. Dále správní orgán I. stupně žalobce shledal vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst.

1 písm. d) zákona o silničním provozu, a to pro porušení § 5 odst. 1 písm. f) a g) zákona o silničním provozu, jelikož se žalobce výše uvedeného dne navzdory výzvě policisty odmítl podrobit vyšetření ke zjištění, zda nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Žalovaný dospěl k závěru, že spáchání prvního z uvedených skutků nebylo žalobci prokázáno, a proto řízení o přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu k odvolání žalobce zastavil. Ve zbytku, tj. v části vyslovení viny z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, žalovaný prvostupňové rozhodnutí dle § 90 odst. 5 správního řádu potvrdil. Za spáchání přestupku byla žalobci v souladu s § 125c odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a dle § 125c odst. 6 písm. a) téhož zákona uložen správní trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v trvání 14 měsíců. Vedle toho byla žalobci podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů uložena povinnost náhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

2. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu projednatelnou.
3. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal.
4. Účastníci řízení na výzvu soudu v poskytnuté lhůtě nesdělili, zda souhlasí s tím, aby bylo ve věci rozhodnuto bez nařízení jednání, proto lze s poukazem na § 51 odst. 1 s. ř. s. mít za to, že s tímto postupem souhlasí.

Podstatný obsah správního spisu

5. Dne 2. 5. 2020 v 17:30 h prováděla policejní hlídka ve složení prap. D., pprap. H. a nstržm. M. dohled nad bezpečností silničního provozu a veřejným pořádkem v Neratovicích v Kostomlatského sadech. Součástí spisu je úřední záznam vyhotovený prap. D. téhož dne, z něhož vyplývá, že policejní hlídka v uvedený čas spatřila vozidlo tov. zn. A., registrační značky X, které při odbočování z ulice Kpt. Jaroše odbočilo do ulice Valtrových, aniž by řidič tohoto vozidla dal znamení o změně směru jízdy. Hlídka se za vozidlem rozjela. V ulici Kolmá potom viděla, jak řidič parkuje. Hlídka přijela k vozidlu z opačného směru, přičemž jej od okamžiku spatření po celou dobu jízdy sledovala. Když hlídka u vozidla zastavila, spatřila žalobce, který vystoupil z vozidla a hodlal odejít, aniž by vozidlo uzavřel a aniž by zhasl světlomety. Nikdo jiný se ve vozidle ani v jeho okolí nenacházel. Hlídka žalobce vyzvala, aby setrval na místě a předložil příslušné doklady. K tomu žalobce uvedl, že již není řidičem. Na místo sice přijel, ale už se ve vozidle nenachází a toto neřídí, a proto se nemusí podrobit silniční kontrole. Nechápe, proč ho hlídka nezastavila dříve, když ještě vozidlo řídil. Dále žalobce po hlídce požadoval uvedení důvodu, proč se za ním rozjela, když se nedopustil žádného přestupku. Poté žalobce hlídce všechny požadované doklady předložil. Z úředního záznamu se dále podává, že se žalobce k opakované výzvě hlídky odmítl podrobit orientační dechové zkoušce ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, přestože byl poučen o tom, jaké důsledky bude toto odmítnutí mít. Žalobce byl vyzván hlídkou rovněž k podrobení se orientačnímu testu ke zjištění, zda nebyl ovlivněn

omamnou nebo psychotropní látkou, neboť se dle hlídky choval „*velice nepředvídatelně, neklidně, neustále si opakoval svoje argumenty, ačkoli již byly několikrát hlídkou vyvráceny, mluvil z cesty a nereagoval adekvátně. Měl zarudlé oči, choval se podrážděně, byl roztěkaný, nesoustředěný, chodil sem a tam.*“ Výzvu žalobce neuposlechl navzdory řádnému poučení o následcích. Žalobce odmítl rovněž podrobit se odbornému lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu. Příslušná poučení žalobce odmítl přečíst i podepsat. Poučení mu tedy bylo sděleno ústně hlídkou.

6. Součástí správního spisu je DVD nosič s několika videozáznamy pořízenými z paluby služebního vozidla policejní hlídky, které příslušný orgán Policie České republiky poskytl správnímu orgánu I. stupně. Ve správním spisu je založena též mapa zachycující část města Neratovice a ulice, v nichž měl žalobce předtím, než byl policejní hlídkou kontrolován, jízdu po pozemních komunikacích uskutečnit.
7. Dne 7. 5. 2020 vydal správní orgán I. stupně příkaz, kterým byl žalobce shledán vinným z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Proti tomuto příkazu však žalobce podal včasný odpor, protože byl příkaz zrušen a správní orgán I. stupně v řízení o přestupku pokračoval.
8. Dne 2. 7. 2020 se u správního orgánu I. stupně uskutečnil výslech svědků – členů policejní hlídky, která dne 2. 5. 2020 žalobce kontrolovala. Prap. D. v rámci výsledku vypověděl obdobné informace, jež zanesl již předtím do úředního záznamu. Uvedl, že podnětem k tomu, že se policejní hlídka ve služebním vozidle rozjela za vozidlem tov. zn. A., registrační značky X, byla skutečnost, že řidič vozidla nedal při odbočování z ulice Kpt. Jaroše doleva do ulice Valtrových znamení o změně směru jízdy. Při příjezdu do ulice Kolmá viděl svědek inkriminované vozidlo parkovat mezi ostatní zaparkovaná vozidla. Když hlídka se služebním vozidlem objela travnatou plochu a zastavila před vozidlem, žalobce zrovna vystupoval z vozidla. Tou dobou mělo vozidlo stále rozsvícená světla. Ve vozidle ani v okolí se nikdo jiný nenacházel. K výzvě hlídky, aby žalobce předložil potřebné doklady, žalobce uvedl, že není řidičem, neboť s vozidlem sice přijel, ale již z něj vystoupil. Výzvu k podrobení se orientačnímu vyšetření odmítl, stejně jako výzvu k podstoupení odborného lékařského vyšetření, ačkoliv byl poučen o důsledcích tohoto odmítnutí. Příslušná poučení řidič odmítl podepsat i převzít a hlídku si nahrával na mobilní telefon. Ptal se opakovaně na otázky, které mu již předtím byly zodpovězeny, protože bylo dle svědka prap. D. zřejmé, že „*moc nevnímá své okolí*“. Svědkyně pprap. H. na úřední záznam ze dne 2. 5. 2020 plně odkázala. Stejně jako svědek prap. D. vypověděla, že podnětem k tomu, že se rozhodli řidiče vozidla kontrolovat, byla skutečnost, že odbočil, aniž by dal znamení o změně směru jízdy. Oba svědci též vypověděli, že při odbočování řidiči vozidla do tváře neviděli. Při příjezdu do ulice Kolmá, kde řidič parkoval, však bylo dle obou svědků vozidlo stále v pohybu. Ani jeden ze svědků nemá žádné vazby na žalobce, osobně jej nezná.
9. Poté, co dne 2. 7. 2020 rozšířil správní orgán I. stupně řízení o skutek spočívající v nedání znamení o změně směru jízdy, stanovil žalobci lhůtu k uplatnění práv účastníka řízení ve smyslu § 36 správního řádu. Dne 16. 7. 2020 správní orgán I. stupně žalobci oznámil, že dokazování ve věci podezření ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. d) a k) zákona o silničním provozu ukončil, a stanovil žalobci lhůtu k vyjádření ke všem podkladům ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Dne 24. 7. 2020 správní orgán I. stupně vydal prvostupňové rozhodnutí.

10. V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí správní orgán I. stupně k námitkám žalobce uvedeným v odporu, které se shodují s později uplatněnými odvolacími důvody, jakož i s nyní soudu předloženými žalobními body, uvedl, že pravomoc policistů vyzvat řidiče k vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, vyplývá z § 124 odst. 12 písm. f) a g) zákona o silničním provozu a z příslušných ustanovení zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně zdraví“), který upravuje podmínky, za jakých se orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření provede. K tomu správní orgán I. stupně odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2016, č. j. 2 As 146/2015 - 45, a rozsudek téhož soudu ze dne 18. 5. 2012, č. j. 7 As 151/2011 - 77. Dle názoru správního orgánu I. stupně z uvedené judikatury vyplývá, že policisté jsou oprávněni při silniční kontrole vyzvat řidiče k orientačnímu vyšetření, přičemž k dané výzvě nutně podezření z ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou nabýt nemusí. K tvrzení žalobce, že samotná přestupková minulost nemůže být sama o sobě důvodem pro učinění výzvy, správní orgán I. stupně uvedl, že policisté nevěděli, kdo je řidičem vozidla, který nedal znamení o změně směru jízdy a kterého se pro toto porušení rozhodli kontrolovat. Jak uvedli při výslechu, řidiče neznají. Dále správní orgán I. stupně uvedl, že ze svědeckých výpovědí jednoznačně vyplynulo, že žalobce před zastavením a vystoupením z vozidla řídil. Hlídka vozidlo na pár vteřin ztratila z dohledu, nicméně policisté nezávisle na sobě uvedli, že viděli žalobce parkovat v ulici Kolmá. Když hlídka dojela k vozidlu, mělo toto rozsvícená světla a žalobce z něho vystupoval. Není tedy pravdou, že nebyl účastníkem silničního provozu. Správní orgán I. stupně dále k pojmu „řidiče“ odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v rozsudku ze dne 28. 3. 2012, č. j. 2 As 130/2011 - 63. Dle správního orgánu I. stupně není oprávnění policistů učinit výzvu podrobit se vyšetření zúženo pouze na situaci, kdy řidič fyzicky sedí za volantem. Správní orgán I. stupně přitom nemá pochybnost o tom, že to byl právě žalobce, kdo vozidlo řídil. K důvěryhodnosti výpovědi příslušníků Policie České republiky pak správní orgán I. stupně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 - 63. Dle správního orgánu I. stupně není v projednávané věci důvod domnívat se, že by zakročující policisté měli zvláštní zájem na výsledku řízení. Jejich výpovědi jsou shodné a ve vzájemném souladu. Provedeným dokazováním obsahem policejního spisu a výslechem policistů byl dostatečně zjištěn skutkový stav.
11. O odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. K procesní stránce věci žalovaný uvedl, že neshledal žádné vady, které by zakládaly nesprávnost či nezákonnost postupu správního orgánu I. stupně. Žalobce nebyl žádným způsobem krácen na svých právech účastníka řízení. Pokud jde o přestupek spočívající v odmítnutí podrobit se vyšetření ke zjištění, zda žalobce nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, uvedl žalovaný, že neshledal žádné vady a pochybnosti, které by zakládaly nesprávnost či nezákonnost prvostupňového rozhodnutí. Jednotlivé důkazy a podklady pro vydání rozhodnutí vytvářejí ucelený důkazní řetězec, nepochybně prokazující skutkové zjištění vymezené ve výroku prvostupňového rozhodnutí. Skutečnost, že se žalobce odmítl podrobit vyšetření, je nade vší pochybnost prokázána shromážděnými a provedenými důkazy, které správní orgán I. stupně ve svých úvahách řádně zhodnotil. Současně však žalovaný dospěl k závěru, že nebylo dostatečně prokázáno, že se žalobce dopustil rovněž přestupku spočívajícího v nedání znamení o změně směru jízdy. Závěr o spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o

silničním provozu nemá dle žalovaného ve spisovém materiálu dostatečnou oporu. Proto žalovaný řízení o tomto přestupku zastavil.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

12. Žalobce tvrdí, že nemůže obstát vyličený skutkový stav, když správní orgány svá rozhodnutí podložily pouze výpovědi zasahujících policistů. Dále žalobce tvrdí, že po celou dobu řízení svoji vinu popíral a uváděl, že výzva policejní hlídky k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, nebyla oprávněná, neboť podezření, že byl žalobce takovou látkou ovlivněn, neexistovalo. Samotná přestupková minulost nemůže být dle žalobce důvodem pro takovou výzvu. Žalobce se zasahujících policistů opakovaně dotazoval na důvod, proč byl k vyšetření vyzván. Ten mu však sdělen nebyl. Pokud měla být důvodem ke kontrole žalobce skutečnost, že odbočil, aniž by dal znamení o změně směru jízdy, přičemž řízení o tomto přestupku žalovaný zastavil, pak ke kontrole žádný důvod neexistoval. Zasahující policisté v rámci své výpovědi před správním orgánem I. stupně uvedli, že spatřili žalobce ve vozidle, jak bez světelného znamení odbočil, že se za vozidlem rozjeli a neztratili jej z dohledu. To však znegoval žalovaný napadeným rozhodnutím.
13. Žalobce dále uvádí, že v průběhu řízení namítal, že v okamžik výzvy ze strany policejní hlídky nebyl účastníkem silničního provozu, neboť vozidlo neřídil. Vracel se do vozidla, které tou dobou ani nemělo zapnutý motor, pro své osobní věci. Spisový materiál nemůže obsahovat podklad, který by prokazoval opak. Žalobce popírá též to, že by odbočil bez znamení o změně směru jízdy. Po zhlédnutí videozáznamu pořízeného z kabiny služebního vozidla policejní hlídky je dle žalobce nutno přisvědčit jeho tvrzení. Ze záznamu není patrné, že by žalobce odbočil bez světelného znamení, ani to, že by ho po celou dobu měla policejní hlídka v dohledu. Správní orgány zatížily svá rozhodnutí vadou, pokud do nich nepromítly skutečnost, že je mezi obsahem videozáznamu a tvrzeními policistů rozpor. Za situace, kdy žalobce nebyl účastníkem silničního provozu, nebyla policejní hlídka oprávněna vyzvat jej k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Z důvodu nedostatku zákonného podkladu pro silniční kontrolu a následnou výzvu k vyšetření nenaplnil žalobce skutkovou podstatu dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Správní orgány zatížily svá rozhodnutí vadou též z toho důvodu, že žalobci uložily sankci, aniž by zhodnotily jeho majetkové poměry.
14. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že žalobce z velké části uvádí shodné námitky, jež uplatnil již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Žalovaný se s námitkou, že se správní orgán I. stupně nedostatečně zaobíral otázkou skutkového děje, neztotožňuje. S námitkami se žalovaný vypořádal na straně druhé až páté napadeného rozhodnutí, které založil na provedených důkazech. Policisté zasahující na místě podali svědecké výpovědi a jejich popis skutkového děje se vzájemně nerozhází. Výpověď policistů se nerozhází ani se samotným videozáznamem, který je součástí spisového materiálu. Z videozáznamu je patrné, že žalobcovo vozidlo zaparkovalo, svítí mu světla, dveře jsou otevřené a žalobce sedí ve vozidle. Tyto skutečnosti vytvářejí ucelený řetězec důkazů vypovídající o skutkovém ději, jak jej vyhodnotily správní orgány. Tvrzení žalobce je naopak velmi nepravděpodobné. Zasahující policisté byli proto plně oprávněni vyzvat žalobce k podrobení se vyšetření. Na tom nic nemění ani to, že žalovaný dospěl k závěru, že nebylo dostatečně prokázáno, že se žalobce dopustil přestupku spočívajícího v nedání znamení o změně směru jízdy. K námitce, že se správní orgány nikterak nezabývaly

majetkovými poměry žalobce, ocitoval žalovaný úvahu správního orgánu I. stupně o výši uložené pokuty.

Posouzení žalobních bodů

15. Dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu „[f]yzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.“
16. Dle § 5 odst. 1 písm. f) a g) zákona o silničním provozu „[ř]idič je (...) povinen podrobit se na výzvu policisty (...) vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem [písm. f)], podrobit se na výzvu policisty (...) vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem [písm. g)].“
17. Dle § 124 odst. 12 písm. f) a g) zákona o silničním provozu „[p]ři dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích jsou příslušníci Policie ve služebním stejnokroji oprávněni zejména vyzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem [písm. f)], vyzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou [písm. g)].“
18. Dle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně zdraví „[o]rientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinná se podrobit osoba, u které je důvodné podezření, že pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek.“
19. Dle § 20 odst. 2 zákona o ochraně zdraví „[v] případě, že povinná osoba podle odstavce 1 orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.“
20. Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že se žalobce dne 2. 5. 2020 v Neratovicích v ulici Kolmá navzdory výzvě policejní hlídky odmítl podrobit orientačnímu vyšetření a posléze též odbornému lékařskému vyšetření [srov. § 2 odst. m) a n) zákona o ochraně zdraví]. Žalobce nerozporuje ani to, že se mu ze strany policejní hlídky dostalo řádného poučení o následcích neuposlechnutí této výzvy. Jádrem žaloby je tvrzení, že byl žalobce hlídkou Policie České republiky k orientačnímu vyšetření a posléze k odbornému lékařskému vyšetření vyzván neoprávněně, neboť neexistovalo žádné důvodné podezření, že by byl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Důvod, proč byl žalobce k příslušným vyšetřením vyzván, mu nebyl policejní hlídkou sdělen. Vedle toho žalobce tvrdí také to, že vůči němu policejní hlídka výzvy činila v okamžik, kdy nebyl účastníkem silničního provozu. Údajně se pouze v okamžik, kdy u jeho vozidla hlídka zastavila, vracel do svého vozidla pro své osobní věci.

Žalobce nebyl v době kontroly účastníkem silničního provozu

21. Soud se předně vypořádá s tvrzením žalobce, jímž zpochybňuje, že byl hlídkou Policie České republiky vyzván k podrobení se příslušným vyšetřením jakožto účastník silničního provozu při řízení vozidla. Pokud by skutečně bylo tvrzení žalobce o tom, že se do vozidla pouze vydal pro své osobní věci, aniž by předtím uvedl jako řidič vozidlo po pozemní komunikaci do pohybu, pak by skutková podstata přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu nemohla být logicky vůbec naplněna, neboť by žalobce vůbec

účastníkem silničního provozu nebyl. Soud je však názoru, že správní spis obsahuje dostatečné důkazy svědčící o opaku – tedy že silniční kontrole samotné bezprostředně předcházela žalobcova jízda po pozemních komunikacích.

22. Úřední záznam obsahuje informace, které byly v rámci výsledku potvrzeny výpověďmi zasahujících policistů – svědků prap. D. a pprap. H.. Z těchto podkladů se podává, že policejní hlídka zaregistrovala ze svého služebního vozidla zaparkovaného v Kostomlatského sadech vozidlo jedoucí po pozemní komunikaci v ulici Kpt. Jaroše, jehož řidič nedal při odbočování do ulice Valtrových znamení o změně směru jízdy. V reakci na to se hlídka za tímto vozidlem rozjela. Když přijížděla do ulice Kolmá, spatřila řidiče, který s vozidlem právě parkoval mezi ostatní zaparkovaná auta. Žalobce posléze z vozidla vystoupil, aniž by zhasl světlomety, a odcházel od vozidla pryč. Následně ho hlídka podrobila silniční kontrole.
23. Soud předně uvádí, že obecně platí, že při kolizi mezi tvrzením obviněného z přestupku a policisty je zpravidla věrohodnější svědectví dopravního policisty, jehož denním úkolem je pozorovat a hodnotit situaci v silničním provozu a který zpravidla nemá na výsledku správního řízení žádný osobní zájem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 - 114). I v projednávaném případě soud svědecké výpovědi zasahujících policistů provedené před správním orgánem I. stupně, kteří vykonávali svoji služební povinnost a kteří se dle svých slov s žalobcem osobně do doby předmětné kontroly neznali a viděli ho bezprostředně po zastavení vystupovat z místa řidiče vozidla, hodnotí jako věrohodné. Žalobce ostatně v průběhu řízení před správními orgány nenamítal, že by zasahující policisté byli vůči jeho osobě podjatí, že by se s některým z nich osobně znal či že by snad měli mít zájem na jeho potrestání. To žalobce netvrdí ani nyní v žalobě.
24. Součástí správního spisu je videozáznam pořízený z paluby služebního vozidla policejní hlídky. Nelze z něj sice vysledovat samotnou žalobcovu jízdu, rozhodně však nelze žalobci přisvědčit v tom, že je mezi tvrzením zasahujících policistů a videozáznamem rozpor. Na videozáznamu, který zachycuje desetiminutový časový úsek, je zaznamenán pohled z paluby služebního vozidla zaparkovaného v Neratovicích v Kostomlatského sadech před křižovatkou s ulicí Kpt. Jaroše. V určitý moment (čas 8:43) se hlídka ve služebním vozidle dala do pohybu. Dle výpovědi zasahujících policistů se rozjela za vozidlem žalobce. Toto vozidlo na záznamu není v uvedený čas zachyceno, neboť kamera na palubě služebního vozidla byla namířena dopředu ve směru jízdy, a snímala tedy pouze situaci před vozidlem, zatímco žalobce, který měl odbočit doleva z ulice Kpt. Jaroše do ulice Valtrových (srov. ve správním spisu založenou mapu), se nacházel od zaparkovaného služebního vozidla po levé straně. Na videozáznamu je poté zachycen pohled za jízdy do ulice Kpt. Jaroše, následně do ulice Valtrových a dále okamžik (čas 9:38), kdy policejní hlídka přijíždí – poté co obkroužila travnatou plochu mezi ulicemi Valtrových, Masarykova a Kolmá – z protisměru k bílému vozidlu tov. zn. A., u něhož jsou otevřené dveře u místa řidiče a rozsvícené světlomety. Soud neměl důvod – stejně jako správní orgány – neuvěřit zasahujícím policistům, kteří vypověděli, že během zaznamenaného okamžiku žalobce vozidlo parkoval poté, co s ním jako řidič uskutečnil jízdu po pozemních komunikacích. Pro tuto verzi ostatně svědčí i to, že jsou u vozidla žalobce v okamžik příjezdu policejní hlídky patrné rozsvícené světlomety. Pokud by si žalobce – jak v žalobě tvrdí – byl ve vozidle pouze pro své osobní věci, zřejmě by neměl důvod světlomety vůbec použít.

25. Skutečnost, že v okamžik zahájení kontroly bylo již vozidlo uvedeno do klidu a žalobce odcházel pryč, neznamená, že ho policejní hlídka nemohla silniční kontrole podrobit. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. As 130/2011 - 63, na který přílehavě odkázal již správní orgán I. stupně, „[p]ovinnost dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu podrobit se předmětnému vyšetření se vztahuje jedině na řidiče. Výraz „řidič“ je definován v § 2 písm. d) zákona o silničním provozu: jde o účastníka provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti. To ještě neznamená, že řidičem je pouze osoba aktuálně (tj. právě v daný okamžik) řídící vozidlo či tramvaj (či jedoucí na zvířeti), jak by se snad mohlo zdát z dikce předmětného ustanovení. Takový výklad by vedl k absurdním závěrům; v takovém případě by např. vyšetření, zda řidič není ovlivněn alkoholem, muselo probíhat přímo za jízdy.“ V citovaném rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud dále k závěru, že je však stejně tak absurdní považovat za řidiče osobu, která po odstavení vozidla sedí již hodinu v hostinci a popíjí alkoholické nápoje. O takovýto ani obdobný případ se však v nyní projednávané věci, kdy policejní hlídka žalobce kontrolovala bezprostředně po ukončení jízdy (což má soud, jak výše uvedeno, za prokázané), nejedná. Byť tedy hlídka žalobce kontrolovala v okamžik, kdy se již vzdaloval od zaparkovaného vozidla, nemění to nic na skutečnosti, že jej kontrolovala jako účastníka provozu na pozemních komunikacích, respektive jako řidiče, který právě zakončil svoji jízdu. Žalobní bod je proto nedůvodný.

Policejní hlídka vyzvala žalobce k podrobení se vyšetření, zda nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, bezdůvodně

26. Pokud jde o žalobcův argument, že policejní hlídka v rámci kontroly neprezentovala žádný důvod, proč jej k vyšetření vyzvala [a že žádné důvodné podezření ve smyslu § 20 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně zdraví ani neexistovalo], odkazuje soud na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2016, č. j. 2 As 146/2015 – 45, č. 3441/2016 Sb. NSS, které v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí připomněl již správní orgán I. stupně. V tomto usnesení uvedl rozšířený senát ve vztahu k pravomocem Policie České republiky vyplývajících z § 124 odst. 12 písm. f) a g) zákona o silničním provozu [tehdy § 124 odst. 10 písm. f) a g) zákona o silničním provozu] a komplementárním povinností řidiče uvedeným v § 5 odst. 1 písm. f) a g), že „[t]yto činnosti vykonává Policie České republiky zcela rutinně, pravidelně i nahodile, bez toho, že by před „rozhodnutím“ o provedení silniční kontroly řidiče měla jakékoliv nutné podezření z ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Jiný přístup je z povahy silničního provozu vyloučen. I když lze v provozu vysledovat občas vozidla vymykající se způsobem jízdy ostatním vozidlům, jistě nelze dohled a následnou kontrolní činnost omezovat jen na jejich řidiče. To platí tím spíše, je-li uplatňován přístup tzv. nulové tolerance alkoholu při řízení vozidel.“ Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu též vyjádřil názor, že zákon o silničním provozu a tehdy platný zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů (dále jen „neplatný zákon č. 379/2005 Sb.“), který byl ode dne 1. 6. 2017 nahrazen zákonem o ochraně zdraví, mají odlišný a na sobě nezávislý předmět úpravy, a nejedná se tedy o vztah zákona obecného a zvláštního: „Pravomoc Policie ČR nařídít provedení lékařského vyšetření je dána § 5 odst. 1 písm. f), resp. § 124 odst. 10 písm. f) a g) zákona o silničním provozu. Rozšířený senát v tomto ohledu soubhlasí se závěry šestého senátu, že zákon o silničním provozu a zákon č. 379/2005 Sb. jsou nezávislé právní úpravy. Ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb. pravomoc Policie ČR žádným způsobem nezužuje, naopak ji rozšiřuje na další činnosti, nikoli pouze na kontroly řidičů motorových vozidel, zda jsou ovlivněni

alkoholem – srov. § 16 odst. 1 uvedeného zákona: činnost, při níž by [osoba] mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek.“

27. Protože znění shora citovaného § 20 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně zdraví nedoznalo oproti § 16 odst. 2 a 3 neplatného zákona č. 379/2005 Sb. žádných principiálních změn, stejně jako lze dle názoru soudu tvrdit, že také mezi zákonem o silničním provozu a nyní platným zákonem o ochraně zdraví reálně neexistuje vztah zákona obecného a speciálního [třebaže zákonodárce v § 5 odst. 1 písm. f) a g) a v § 124 odst. 12 písm. f) a g) hovoří o „zvláštním právním předpisu“], lze závěry přijaté rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu v citovaném usnesení aplikovat i v nyní projednávané věci. Zdejší soud je proto názoru, že výzvu k podrobení se orientačnímu vyšetření mohla policejní hlídka učinit, aniž by nutně musela předtím nabýt důvodné podezření, že je řidič – žalobce ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Tato pravomoc policejní hlídky byla založena samotným § 124 odst. 12 písm. f), resp. g) zákona o silničním provozu, který žádnou takovouto podmínku neklade. Z toho důvodu lze uzavřít, že je lhostejno, zda impulsem k tomu, že se policejní hlídka rozhodla žalobce kontrolovat a posléze jej vyzvat k podrobení se orientačnímu vyšetření, byla skutečnost, že žalobce nedal při odbočování znamení o změně směru jízdy (což se dle žalovaného nepodařilo prokázat, protože bylo řízení o tomto přestupku zastaveno) či skutečnost jiná. Policie České republiky může požadovat po účastnících silničního provozu podrobení se orientačnímu vyšetření dle svého uvážení, třebaže takováto osoba nebude na první pohled jevit známky ovlivnění látkou, jejíž požití či aplikace je pro účastníky silničního provozu zapovězena. Jak ostatně uvedl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 18. 5. 2012, č. j. 7 As 151/2011 - 77, na který rovněž správní orgán I. stupně v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí odkázal, orientační vyšetření představuje pouze nepatrné omezení svobody pohybu řidiče, např. zastavení vozidla na velmi krátkou dobu a provedení jednoduchého testu přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky zejména standardizovaným testovacím přístrojem, bez jakéhokoli zásahu do tělesné integrity řidiče, a proto není potřeba žádné důvodné domněnky, že byl řidič alkoholem nebo jinou návykovou látkou ovlivněn.
28. Nadto je však zapotřebí připomenout, že již úřední záznam ze dne 2. 5. 2020, ale rovněž výpověď svědka prap. D. obsahuje informace o tom, že se žalobce v průběhu kontroly choval způsobem, na základě kterého mohli policisté podezření, že byl žalobce ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, přeci jen důvodně nabýt. Pokud žalobce skutečně v průběhu kontroly *„mluvil z cesty, měl zarudlé oči, choval se podrážděně, byl roztěkaný, nesoustředěný, chodil sem a tam“*, jednalo se o projevy, které jsou pro opilost či ovlivnění jinou návykovou látkou příznačné.
29. S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že žalobce, který jako účastník silničního provozu (řidič) přes oprávněnou výzvu policejní hlídky odmítl podstoupit orientační vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, jakož i orientační vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou, byl hlídkou posléze rovněž oprávněně vyzván k odbornému lékařskému vyšetření (srov. § 20 odst. 2 větu první zákona o ochraně zdraví). Za situace, kdy se žalobce odmítl podrobit i odbornému lékařskému vyšetření, bylo na něj již pohlíženo, jako by byl pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky (srov. § 20 odst. 2 větu druhou zákona o ochraně zdraví) a dopustil se současně přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Žalobní bod je nedůvodný.

Správní orgány při uložení pokuty nezohlednily majetkové poměry žalobce

30. Konečně co se týče stručné žalobcovy námitky, že se správní orgány před uložením pokuty nikterak nezabývaly majetkovými poměry žalobce, uvádí soud rovněž jen ve stručnosti, že správní orgány uložily žalobci pokutu na samé spodní hranici trestní sazby, když se dle § 125c odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu za žalobcem spáchaný přestupek uloží pokuta ve výši od 25 000 Kč do 50 000 Kč. Přitom dle § 125c odst. 9 věty druhé zákona o silničním provozu platí, že od uložení tohoto správního trestu nelze v rozhodnutí o přestupku upustit. Žalobci byla uložena pokuta ve výši 25 000 Kč, a lze proto uzavřít, že nemohl – pokud jde o finanční sankci – ani v případě zohlednění všech v úvahu připadajících polehčujících okolností dosáhnout příznivějšího rozhodnutí, než kterého se mu dostalo. Správní orgány sice mohou z důvodu nepříznivých osobních či majetkových poměrů pachatele výměru pokuty mimořádně snížit i pod zákonem stanovenou spodní hranici [srov. § 44 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky], avšak k tomu, aby správní orgány institut mimořádného snížení výměry pokuty aplikovaly, by musel žalobce skutečnost, že je vůči němu pokuta nepřiměřeně přísná či likvidační, správním orgánům v průběhu řízení o přestupku alespoň hájitelně tvrdit a následně (byť i za pomoci správního orgánu) alespoň osvědčit, což však nikterak nečinil. Žalobce pouze v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí uvedl, že správní orgán I. stupně zatížil své rozhodnutí vadou, když mu uložil majetkovou sankci, aniž by zhodnotil jeho majetkové poměry, například lustrací ve veřejně dostupných systémech. Nejvyšší správní soud k otázce, jakým způsobem je třeba aplikovat § 44 zákona o odpovědnosti za přestupky, v rozsudku ze dne 5. 6. 2018, č. j. 4 As 96/2018 - 45, mj. uvedl, že se „*jedná o mimořádný institut, a není proto i s přihlédnutím k zásadě procesní ekonomie na místě po správních orgánech požadovat, aby v každém jednotlivém případě v odůvodnění rozhodnutí uváděly důvody, pro které neshledaly důvody pro aplikaci tohoto institutu.*“ Zdejší soud je názoru, že za situace, kdy žalobce ani nepoukázal na relevantní okolnosti, které by mohly užití institutu mimořádného snížení výměry pokuty odůvodnit (žalobce netvrdil žádné konkrétní okolnosti, proč by jeho finanční situace zasluhovala zvláštní pozornost – např. co mají veřejné rejstříky obsahovat, které má vůbec na mysli, popř. v čem jeho finanční problémy spočívají a jak se projevují), správní orgány nepochybily, pokud se možností mimořádného snížení výměry pokuty v odůvodnění svých rozhodnutí výslovně nezabývaly. Rozhodně totiž není povinností správních orgánů před uložením pokuty na spodní hranici její výměry *ex officio* zjišťovat majetkové poměry pachatele, netvrdí-li sám v tomto směru relevantní okolnosti. Ani tuto námitku tedy soud neshledává důvodnou.
31. Pro úplnost soud dodává, že se nezabýval žádostí žalobce o osvobození od soudních poplatků, neboť byla podána bez jakéhokoliv odůvodnění, po lhůtě k podání žaloby (a neměla tedy za následek její stavění), soudní poplatek byl žalobcem plně uhrazen (viz č.l. 10), přičemž již zaplacené soudní poplatky se nevracejí (srov. § 138 odst. 1 část věty za středníkem zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů, užitého na základě § 64 s. ř. s.), a v řízení nenastal ani žádný jiný moment, na který by mohlo mít případné osvobození od soudního poplatku vliv (např. učinění návrhu na ustanovení zástupce, uložení zálohy na provedení důkazu apod.). Vyzývání žalobce k doplnění odvodnění žádosti a rozhodování o ní za situace, kdy by osvobození nemohlo mít na průběh a výsledek řízení žádný vliv, by bylo v rozporu se zásadou rychlosti řízení. Soud proto k žádosti o osvobození od soudních poplatků jakožto úkonu potenciálně obstrukčnímu nepřihlížel. Žalobci je zachována možnost požádat o osvobození od soudních poplatků spolu s případným podáním kasační stížnosti proti meritornímu rozhodnutí přímo Nejvyšší správní soud.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

32. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
33. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. září 2021

JUDr. Bc. Kryštof Horn, v. r.
samosoudce